

ЦИЛЕНА:

За Црну Гору на годину 8 круна, на по године 4 круне.
За Аустро-Угарску, Босну и Херцеговину на годину 12 кр. на по године 6 круна.
За све остале земље годишње 20 франана у злату, на по године 10 франана у злату.
Претплата се прима само у годишњим и полугод. роковима.
Поједини број 20 пара.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

ЛИСТ ЗА ПОЛИТИКУ И КЊИЖЕВНОСТ

Власник: Државна Штампарија

Издаје суботом

Одговорни уредник: Филип Јерговић.

Цетиње, 27. октобра.

У стању смо да саопшtimo, да је откривен план и покушај за извршење једнога злочиначког и за Црну Гору кобнога замишљаја.

Штампарски радник Стеван Рајковић радио је потоње зиме у нашој Државној Штампарији. Наговорен отуда је отишао у Никшић, да ради у штампарији, гдје је штампана „Народна Мисао.“ Пошто је ова престала излазити, вратио се на Цетиње и потом продужио пут за Биоград. Раније је био са радом и у некој штампарији у Биограду. Из Биограда се поново вратио на Цетиње 22. ов. мјесеца. Полицијски органи, којима је упао у очи његов доста брзи повратак из Биограда, а знајући да је прије тога за вријеме свога боравка у Црној Гори привлачио на себе пажњу, посумњају у њега, те га пажљиво почеше пратити откако је ступио на наше земљиште. Другога дана по повратку на Цетиње код њега је нађено седамнаест комада бомба. Поменути Рајковић одмах је притворен. Полицијска власт отпочела је да води истрагу.

У више саслушања, која су до сада од њега протоколарно узета, терети бивше народне посланике Сима Шобајића и Васа Ђулафића, поручника Николу Вукотића и председника клуба црногорске универзитетске омладине Тодора Божовића, са којима се састајао у Биограду. Пред полазак на Цетиње, Тодор Божовић му је једнога дана у Биограду показивао много пара, дао му обилат путни трошак и пет бомба да их понесе до Котора. У Гуж је пред њим дошао из Биограда Јован Ђоновић, а у Дубровник су му били изишли у сусрет Радоња Поповић и Марко Даковић, који је, изгледа, у ту сврху раније био и побјегао у Приморје, те су заједно продужили пут за Котор, гдје су се састали и са бившим министром председником Андријом Радовићем, који је у то вријеме такође побјегао из Црне Горе. Тамо се притворени Рајковић састајао са бившим народним послаником Милијом Павићевићем и бив. судским писаром Петром Новаковићем, који су заједно са М. Даковићем напустили Црну Гору, и осим њих са Тодором Божовићем и Ђуром Војводићем, који су одмах за Рајковићем такође пристигли из Биограда. Од ових је накнадно примио још дванаест бомба, које је с онима пет, што их је примио у Биограду, пренио преко наше границе.

Притворени Рајковић признао је, да је у кругу поменутих лица у Биограду и још неких, којима не казује имена, чуо за план, по коме је помоћу тих бомба требало извршити такав преврат у Црној Гори, који би обухватио и највеће светиње свакојега сина ове земље!

У колико је све ово у вези и са осумњиченим лицима, која се налазе на земљишту сусједне монархије, Књажевска Влада замолила је овдашњег аустро-угарског посланика при нашем Двору, господина барона Куна, да поради да се ухапсе именована лица, осумњичена покушајем анархистичкога зло-

чина. На основу тога у Котору и другдје у Приморју аустројске власти предузеле су нужне мјере.

Све живо у милој нам домовини, што дише родољубљем и гаји у срцу своје идеале, чије је остварење тијесно везано за светиње нашега народа, дубоко је потресено и увријеђено овом вијешћу, осјећајући одвратност према покушају извршења горе наведеног плана.

Даље ишљећење брижљиво се води.

СЛУЖБЕНИ ДИО

МИ

НИКОЛА I

по милости Божјој

КЊАЗ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Председника Нашег Министарског Савјета, саслушавши Наш Министарски Савјет, а на основу члана 45. Устава и чл. 14. закона о изборима народних посланика, именујемо за посланике у Народној Скупштини бригадире:

Војводу Михајла Вучинића,
Велишу Лазовића и
Блажа Бошковића.

Наш Председник Министарског Савјета нека изврши овај указ.

Цетиње, 27. октобра 1907. год.

НИКОЛА с. р.

Председник Министарског Савјета,
Министар Правде и
Заступник Министра Иностр. Дјела
Д-р Л. Томановић с. р.

МИ

НИКОЛА I

по милости Божјој

КЊАЗ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Председника Нашег Министарског Савјета, Нашег Министра Правде и заступника Нашег Министра Иностранних Дјела постављамо:

за вршиоца дужности председника обласног суда у Бару Андрију Рађеновића, члана истог суда;

за члана обласног суда на Цетињу Сава Радуловића, члана општинског суда на Цетињу;

за члана обласног суда на Цетињу Пера Мартиновића, рачуноиспитача Главне Државне Контроле на расположењу;
за члана обл. суда у Подгорици Новицу Николића шефа обл. полиције на расположењу;

за члана обласног суда у Никшићу Милована Бошковића, рачуноиспитача Главне Државне Контроле;

за члана обласног суда у Никшићу Саву Мемедовића, члана општинског суда у Подгорици;

за вршиоца дужности члана обласног суда у Бару Ђура Ивовића, писара истог суда;

за члана општинског суда у Подгорици Јована Радичевића, члана општинског суда у пензији;

за секретара обласног суда у Подгорици Андрију Контића, племенског капетана на расположењу;

за писара обласног суда на Цетињу Душана Милића, практиканта Великог Суда; и

за писара обласног суда на Цетињу Ђола Ђурковића, практиканта обласног суда у Подгорици.

Председник Нашег Министарског Савјета, Наш Министар Правде и заступник Нашег Министра Иностранних Дјела нека изврши овај указ.

Никшић, 26. октобра 1907. год.

НИКОЛА с. р.

Председник Министарског Савјета,
Министар Правде и
Заступник Министра Иностр. Дјела,
Д-р Л. Томановић с. р.

МИ

НИКОЛА I

по милости Божјој

КЊАЗ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Председника Нашег Министарског Савјета, Нашег Министра Правде и заступника Нашег Министра Иностранних Дјела, а по саслушању Нашег Министарског Савјета, ријешили смо и рјешавамо:

да се Бећко Божовић, вршилац дужности секретара обласног суда у Подгорици, на основу чл. 49. закона о чиновницима грађанског реда, отпусти из државне службе.

Председник Нашег Министарског Савјета, Наш Министар Правде и заступник Нашег Министра Иностранних Дјела нека изврши овај указ.

Цетиње, 26. октобра 1907. г.

НИКОЛА с. р.

Председник Министарског Савјета,
Министар Правде и
Заступник Министра Иностр. Дјела,
Д-р Л. Томановић с. р.

НЕСЛУЖБЕНИ ДИО

Дворске и дипломатске вијести

— Поводом имендана Његовог Височанства Књаза Мирка, јучер је у дворској капели било благодарење, на коме је био присутан Његово Краљевско Височанство Књаз Господар са членовима владалачког Дома. Благодарену су присуствовали и наши великодостојници, чиновници и војска. Послије благодарења Његово Височанство Књаз Мирко примао је честитања.

— 23. ов. мјесеца био је дан рођења Њеног Краљевског Височанства Принцезе Јелене од Србије. Њено Краљевско Височанство Принцеза Јелена, која ужива међу свима нама неподјијелене симпатије, прославила је тај дан у кругу узвишене Књажевске Породице, која ју свагда предусријета нежношћу и љубављу. Тога дана уписали су се у књигу Њеног Краљевског Височанства наши великодостојници и дворски часници.

— Отправник овдашњег енглеског Посланства г. Луј де Грас прославио је данас рођендан Његовог Величанства Краља Едварда VII. У 11 час пр. под. у његовоме стану био је пријем. На честитање су ишли од стране Двора први ађутант Њ. Кр. В. Књаза Господара г. Михаил Поповић, у име књажевске владе министар председник г. д-р Л. Томановић, чланови овдашњег дипломатског кора и наши великодостојници. За вријеме пријема пред станом г. отправника свирала је војна музика.

— Отправник послова краљевско-српског Посланства г. Јован Јовановић приспио је синоћ доцкан са госпођом и дјецом на Цетине.

Записници сједница Нар. Скупштине

ЗАПИСНИК

од 13. марта 1907. г.

LXXXVII редовни састанак редовног сазива Народне Скупштине.

Почетак у 2 сата послје подне.

За министарским столом г. г. министри: Радовић, Ивановић и Ђеровић.

Председник отвара LXXXVII сједницу. Секретар Павићевић чита записник LXXXVI сједнице, по којему г. г. Лабуд Петровић, поп Крсто Поповић и Саво

Претплата се прима поштом, само и непосредно администрацији „Глас Црногорца“ на Цетиње, а коме је наручије, т. Вељку Рамадановићу, К. Ц. агенту у Котор.

Дописи се шаљу Уредништву. Рукописи се не враћају.

За огласе плаћа се: за сваку ријеч или за број од пет цифара по 4 пара за први пут, а за сваки даљи пут по 2 пара.

Вулетић, траже исправке, послје којих је записник примљен.

Читају се молбе и жалбе, и то: Милоша Р. Марковића, судије цетињског обласног суда; Илије Мартиновића, трговца из Подгорице; Радована П. Милачића са друштвом из Брскута; Мухамеда Брунчевића из Никшића; Васа С. Мартиновића са Цетиња; Обрада Улимарковића с друштвом из Брезовице; Риста П. Вукчевића из Љешанске Нахије; Тома А. Радовића из Липова; Ђура П. Вујовића из Љуботиња.

Даље се чита извјешће министра унутр. дјела, г. Мих. Ивановића, да ће на питање г. Сава Вулетића, односно дозволе брања фресина у зетским комуница и на питање, г. Спасоја Пилетића, односно апотеке у монополу дувана, одговорити 26. марта т. г.

Председник В. Ш. Петровић примјећује, како неки посланици преко прописа о пословнику уносе револвере у Скупштину, препоручујући, да таквих случајева у будуће више не буде; или у противном случају, да их сви посланици носе, послје чега је Скупштина усвојила, да се посланици, који би уносили револвере у Скупштину, строго казне.

Прелази се на дневни ред — претрес интерпелације о избору у Пјешивцима.

Дожић наводи, како се Лазар Мијушковић захвалио на мандат народног посланика 27. јануара тек. год., како је указом од 6. фебруара т. г. заказан, а 10. објављен, нови избор за 25. фебр. т. г., који се указ ослања на Устав и закон о изборима. Објашњује ступање новог и поништење старог закона о изборима, напомињући, како је за сваки закон по проглашењу потребно, да има вакацију легис желећи, да овај нови закон о изборима буде пошледињи са таквом неодређеном вакацијом. Тврди, да је избор у Пјешивцима требало извршити по новом закону, стога, што сматра, да је нови закон ступио на снагу 5. јануара т. г. сматрајући прву наредбу министрову за избор по старом закону као неосновану. Тврди, да је противно члану 59. Устава, и прописима позитивних закона, што није избор до сад извршен, а за неправедан поступак сматра наредбу минис. унутрашњих дјела од 18. фебр. т. г., којом се наређује, да се избор сачека док приспије изборни материјал с упозорењем, да једна наредба није могла измијенити указ. Вели, да није оправдан изговор министров, што није и до сад на вријеме изборни материјал стигао за кап. пјешивачку и тражи, да министар одговори, кад ће се извршити овај избор.

Лазар Мијушковић вели, да је погрешно мишљење Ј. Тошковића, кад напомиње, да су Пјешивци криви за овакве пошледице њихова мандата, напомињући, како је сав Тошковић, као члан анкете за овај избор поднио одвојено мишљење, и доказао, да при избору истог није било неправилности. Правда поступак Пјешиваца, што су га поново бирали за посланика, јер су за то имали право, а напомиње неке узроке, по којима је анкетни изасланик донио неправилан извјештај, противу којег Скупштина још није саслушала односне жалбе. Одбија, да су било Пјешивци, било он сав и какви виновници по овоме, већ тврди, да је над Пјешивцима погажен Устав.

Тошковић, одговарајући Мијушковићу, изјављује, да га овај није разумио. Објашњује као члан анкете први избор у Пјешивцима, напомињући за његово одвојено мишљење и рјешење скупштинско, по којему је мандат уништен. Вели, да је узео у обзир материјалну страну закона, наводећи, како су Пјешивци из каприса бирали истог Мијушковића, да би себе оправдали за прве неправилности, а одбија приговор као да је рекао, да племе пјешивачко нема права бирати посланика.

Мијушковић се објашњује са Тошковићем.

Гојнић упозорава, да је бирачко право најсветија гаранција за слободно давање гласа и како су противу поврде овог права предвиђене најстрожије казне. Цитира члан Устава за упражњено посланичко мјесто, као и за накнадни избор, који кад се не би испунио, или је погрешка од власти одоздо, или гажење Устава

одозго. С правног гледишта објашњује, шта мора један закон преживјети док потпуно стане на снагу. Противно неким говорницима доказује, да нови закон о изборима није ступио на снагу до 5. јануара, као и то, да ја избор у польској и пјешивачкој капетанији имао бити по старом закону о изборима. Изводи закључак, да је министар својим поступцима погрјешлио и повриједио Устав, што није избор у кап. пјешивачкој извршен 27. фебруара, већ је опрвргао прву наредбу.

Шобајић изјављује жаљење, што нас ево опет по Пјешивцима, и што нас више кошта пјешивачки избор него ли свих осталих посланика. Приговара Мијушковићу, што наводи неистинитост извјештаја анкетног изасланика, наводећи, да ће поред свега тога неке бити тешко. Објашњује, са којих разлога није Мијушковић требао као вирилац примити се за народног посланика и баца сву кривицу на њега, што Пјешивци до данас немају свога посланика и што се оволико штети држави. Вели, да је интерпелација тенденциозна, јер из ње провејава као да једна половина посланика зна, ко ће бити посланик у Пјешивцима и као да се од њега зебе. Објашњује појединости у интерпелацији, закон о изборима и указе, пратећи говорнике и изводећи закључак, да је министар условно не само Устав но и нови закон о изборима, са којим смо хитали, да што прије ступи на снагу, примјеђујући, да смо превијели неке омашке у овом закону, са чиме смо погрјешили.

Ј. Пламенац приговара Шобајићу, ријечима из народне пјесме, „Јанко брани Владислава мртва, што га брани кад га неодбрани...“ и објашњује појединости на основу којих је интерпелисао, из чега констатује, да је министар погазио Устав, и да га од тога не може нико одбрани.

Гардасевић се слаже са Дожићем, да се је избор имао извршити по новом закону, али се не слаже с њим, што не признаје неодолјиву силу због, које се избор још не изврши. Вели, да би услед нужности новог начина о изборима сваки добри суд људи одобрио овај поступак министров у конкретном случају. Тражи, да се оставимо даљих распра партијских и котеријских.

Поп М. Томић чуђи се оволиким приговорима и тражи прелаз на дневни ред.

Поп Н. Симовић вели, да се овдје тражи длака у јајету и да се узалудно дангуби, за то такође тражи прелаз на дневни ред.

Дожић тврди да је заиста требало оставити и извјесно вријеме да се упозна народ са законом о изборима, али овај закон има друкчију клаузулу, по којој се види да је исти ступио 5. јануара на снагу.

За избор у морачкој капетанији вели, да су криве надлежне власти и због задржавања бирачког списка и односних акта.

Гојнић вели, ако се призна, да је избор у кап. польској морао бити по старом закону, то је морао бити и у пјешивачкој, или обратно, кад је пјешивачки заказат по новом, то је требало и за польску учини. Говори у прилог своје раније изјаве и тврди, да је избор у Пјешивцима требао бити по старом закону о изборима.

Мин. Церовић објашњује с правног гледишта појединости, изводећи закључак, да је министар унутрашњих дјела законито поступио, што је заказао избор у кап. пјешивачкој по новом закону, оправдавајући повреду чл. 59. Устава. Изводи закључак, да интерпелација има политички смјер у намјери, као да се влада има плашити неког баука, сматрајући тај смјер за ситан и истицање тих, који се за бауке сматрају.

Вулетић вели, да мисли е није интерпеланту био смјер, да својом интерпелацијом неком пријети или да страни влада, као и да министар није имао намјеру, да учини нешто, што је неправедно, а што је интерпелант истакао. Објашњује чињенице по овом предмету и прати тврђења појединих говорника, изводећи да је избор у Пјешивцима требао бити по староме закону, а кад није, то — вели — учињено је противно прописима Устава и закона, али кад није то била зла намјера, то ову ствар треба кроз прсте погледати.

Љ. Бакић се објашњује са Вулетићем. Раичевић примјеђује Гојнићу, да је збркао појмове о проглашењу и обнародовању закона као и да погрешно тврди да може министар држати у цјелу закон, кад га је владар потврдио, а слаже се у осталом са говором Љ. Бакића и истога Гојнића. Говори о начину и систему избора, о јавном и тајном гласању. Приговара Дожићу и Пламенцу односно њиховом тумачењу, о том кад закон добива обавезну силу. Говори о поштовању уставних права.

Гојнић се објашњује са Раичевићем. Мин. Ивановић вели, да је ово питање објаснио. Нагласити му је још само како нека господа са задовољством помињу гажење Устава, не изnoseћи никаквих озбиљних разлога. Недостојно је и посланика,

а било би и Скупштине, кад би заузела гледиште интерпеланта, да је Устав поглажен, на плак гледати кроз прсте онеме, који гази Устав.

Ј. Пламенац предлаже мотивацију: Скупштина увиђа, да је поступљено против Устава и закона, па рјешава, да се избор у кап. пјешивачкој одмах изврши, коју је мотивацију Скупштина одбацила, и преко интерпелације прешло се на прост дневни ред.

Прелази са на другу тачку дневнога реда.

Марко Вукотић изјављује, да ће молбу Ђура Ристовића узети за свој предлог.

Извјестилац поп Шпиро Глиговић чита извјештај одборски за посланичке предлоге и то: предлог Спасоја Радуловића на молбу ком. Агнје Лакића из Бјелонавлића односно спровођења воде са Ждробаника, на мјесто звано Крушка, по којему је одбор донио одлуку: да се предлог упути влади на призрење.

Тошковић пита, зашто ком. Лакић и др. траже дозволу, кад обећавају водовод спровести о свом трошку, што му објашњује Ђетковић, пошље чега је одлука одборова усвојена.

Извјестилац чита предлог Лабуда Петровића по којему би се имао дати свештеник и учитељ у селу Мирцу и другим сусједним по којему је одбор донио одлуку: да се предлог упути влади с препоруком, да једнога од свештеника његушкијех премјести, да стално живи у поменутом селу, гдје би уз свештеничку, обављао и учитељску службу.

По овом предлогу узели су учешћа: г. г. Ј. Петровић, Н. Јовановић, Њ. В. Митрополит, поп Шпиро Глиговић, Вулетић, Тошковић, Шобајић, Ј. Пламенац, Радоје Поповић и поп Милошас Томић, после чега је Скупштина усвојила одлуку одборова.

Извјестилац чита предлог г. г. Радоја Поповића и попа Николе Симовића односно поправке бистерије у Вјетернику, по којему је одбор донио одлуку: да се предлог упути влади на призрење, што је Скупштина усвојила.

Извјестилац чита предлог Васа Ђулавића на молбу Јованке Ђ. Лабана, односно пензије њеног покојног мужа, по којој је одбор донио одлуку; да се преко овога предлога пријеђе, а предлагач обрати влади, која би имала поднијети предлог Народној Скупштини за помоћ молитељке.

Ђулафић истиче добра дјела пок. Ђ. Лабана и узроке са којих је данашње стање његове жене најжалосније и изводи закључак, да би јој требало помоћи, јер је дошла до просјачког штана, што није лијепо ни за државу.

Др. Марушић такође истиче заслуге и дјела пок. Лабана, али се слаже са одлуком одборова.

Извјестилац чита предлог Саве Драговића на молбу Мијата Мијатовића с друштвом из Крње Јеле, односно тражења школе и држ. учитеља, по којему је одбор донио одлуку: да се односна молба упути министарству просвјете, које ће јој удовољити по школском закону, што је Скупштина усвојила.

Извјестилац чита предлог сер. Сава Пламенца и Сава Ђурашковића, односно подизања стражарница дуж наше границе од мјести Свети Никола до Каменичког Моста код Мркојевића, по којему је одбор донио одлуку: да се предлог пошље влади с препоруком, да се што прије постара о успостављању и уређењу тих стражарница.

Мин. унутрашњих дјела г. Ивановић напомиње, како је овај предлог умјесан и како му треба поклонити пажњу у интересу личне и имовне сигурности. Ово је питање већ узео у оцјену.

С. Ђурашковић истиче праву анархију необузданих Арбанаса на овом дијелу наше границе из које потијече многе пограничне трзавице, а такође објашњује кријумчарење разних артикала и екстрата, изводећи, да је свему томе узрок удаљеност војске од границе. Објашњује, како су се дотични неколико пута жалили нашој влади по узалуд, пошто је биал задахнута мегаломанијом, која се истичала више за прилике у старој Србији неголи на своје огњиште. Наводи, како од постанка Монопола Дувана постоји само један погранични жандари и објашњује мотиве за свој предлог с политичког гледишта, и тражи да Скупштина ријеша, да се један дио низаије одреди нарочито на подизање ових фортица.

Вулетић пропраћа историјски развитак с погледом на онај крај између језера и мора и немар наш да у националном смислу повратимо данас оно што је изгубљено и ако смо то у могућности учинити. Сравнива положај у улишском крају и онај у Зети и ређа немиле појаве на граници у оба краја, потребу фортица, тамо и тамо, зато моли министра, да узме у обзир и Зету, кад је изјавио да ће се постарати за уређење границе у улишском крају и кад је буџетом предвиђања на ту сврху нарочита позиција.

Извјестилац чита предлог попа Ш. Глиговића, односно постављања доктора на

Велимљу за околна племена, по којему је одбор донио одлуку: да се овај предлог упути на призрење влади, што је и Скупштина усвојила.

Потпредсједник М. Радуловић пита, хоће ли се ставити на дневни ред за идућу сједницу закон о пошти, телеграфу и телефону, по којему питању узимају учешће у објашњење г. г. Гардасевић, мин. Ивановић, Љ. Бакић, Шобајић, Тошковић, Вулетић и Пилетић, после чега је усвојено, да се закон стави на дневни ред.

Сједница је закључена у 6³/₄ сата после подне, а LXXXVIII заказана за 14. о. мј. у 2 сата после подне.

Предсједник Народне Скупштине,
В. Шако Петровић

Секретари:
Љуб. Бакић,
Милија Павићевић.

ЗАПИСНИК

од 14. марта 1907.

LXXXVIII редовни састајак редовног сазива Народне Скупштине

Почетак у 2 сата после подне.

За министарским столом г. г. министри: Ивановић и Церовић.

Предсједник отвара LXXXVIII сједницу. Секретар Павићевић чита записник LXXXVII сједнице, који је примљен без примједба.

Затим чита молбе и то: Шпира Томановића и Михаила Буквића, наставника цетињске гимназије, односно прелаза истих у црногорског поданство. Даље чита молбу муфтије црногорског и Оце Карађузовића, којом моле за десетодневни одсуство, које им је Скупштина одобрила.

Послије чита приједлог попа Вука Чејовића по којем би се имали позивати из иностранства у нашу домовину спремни Црногорци, и молбу г. Милоша Марковића, односно уважења извјесних година службе.

Напосљетку чита интерпелацију г. Спасоја Радуловића на заступника министра просвјете и цркв. послова, односно расписе Цетињске Консисторије на свештенике и њиховог доласка на Цетиње.

Вулетић пита за своје и др. питање, односно комисије за трговину неких зеленаша, на што министар унутрашњих дјела изјављује, да на ново може одговорити на идућој сједници.

Тошковић тражи, да се приједлог о премјештају пријестонице што прије изнесе на дневни ред, као што је ријешено.

М. Николић такође тражи, да се његова интерпелација о путовима к Шавнику изнесе на дневни ред.

Дожић и Љ. Бакић објашњују се односно приједлога за премјештај пријестонице.

Пилетић пита, односно телеграма, који је Скупштина упутила Государственој Думи.

Предсједник, В. Шако Петровић пита Скупштину, да ли жели да се забави питањем о исељавању наших држављана у Америку, по којему питању узимају учешћа г. г. Вулетић, Пилетић, Ристо Поповић, Јован Пламенац, Ристо Бошковић, Мин. Церовић, поп Војин Поповић, Митар Вукчевић и Тошковић, после чега је ријешено, да се сутра по овом питању држи тајна конференција.

Прелази се на дневни ред.

Извјестилац Ристо Бошковић чита пројект закона о пошти, телеграфу и телефону.

Даје се 10 минута одмора.

Послије одмора.

Потпредсједник наставља прекинуту сједницу.

Вулетић истиче важност овога закона, који се односи на тако важну грану за државу и човјечанство, грану, која чини саобраћајну везу у друштву за пренос мисли, што је средство за спајање човјечанства и везу космополитску. За пошту и телеграф истиче као раднике људе стручно образоване, а при том достојне и карактерне. Предочава, да кад би ушли у историју наше поште, константовали бисмо многе рђаве фазе, преко којих треба пријећи, пошто ступа на снагу овај закон о пошти, с надом да ће он добро доћи, за то га препоручује у начелу, а обећаје да ће утицати, да се пројект у неколика измјени при деталном претресу.

Пилетић у своме говору истиче изреку: Пошта је велики пут интелигенције, цивилизације и културног напретка. Вели, да је пошта мотор, који нијесмо умјели цијенити, за то је и пала онако ниско, па треба тражити начина за овај интернационални саобраћај, који ћемо извести овим законом и задовољити наше потребе. Истиче, како досадашњи управљачи поштом нијесу имали појма за повјерену им дужност, и како је пошта била везана са личностима, које су се шетале од једнога, до другог Министарства чију неумјешност и неуспјех оличавају дефицити за аутомобил и вапор Обод и многи други код извјесних особа. Тражи, да се овај закон постави на здраву основицу, који и препоручује.

Л. Јововић приговара, како је код неких посланика примјетио неко негодова-

ње, због чега се био одлучио да о овом закону и не говори, да му се не би примјетио лични интерес, али с општег гледишта напомиње, да је пошта и телеграф једино средство, које нас спаја са осталим свијетом, упозоравајући, да ово питање треба ријешити у духу савремености и закона по примјеру других држава, како би наша држава одговарала међународном уговору од 1875. г. Напомиње, како се ова установа помаже у другим државама нарочито субвенцијом, међутим се наша пошта неуредно држала преко 30 година, са чиме се унорпастила и пао јој углед. Приговара за неки закон од 1875. год., који се није примјењивао, а већини чиновника ни до руку долазило, те се нијесу знали кретати, што је од штетних пошљедица за појединце и државу. Објашњује апел поштанских чиновника у прошлој години, основан и у духу закона, који је наишао на отпор код виших чиновника, који су били на управи поште, а који су покретаче овога апела за бунтовнике сматрали и полицијом истраживали, о чему је доцније ствар изашла пред министром унутр. дјела, који се увјерио о легално потраживање ових чиновника и обећао их задовољити уређењем овога закона, који најтоплије препоручује Народног Представништву.

Скупштина је једногласно примила овај закон у начелу.

Прелази се на претрес закона у појединостима.

Извјестилац чита чл. 1. и 2., по којему је Јововић тражио, да се ријеч „штација“ замијени са ријечју „станица“, што је усвојено.

Извјестилац чита чланове: 3., 4., 5., 6., 7., 8., 9. и 10., по којему узимају учешћа у објашњење г. г. Вулетић, Гојнић, Јововић, Пилетић, Тошковић, Раичевић и Дожић, после чега је изостављена ријеч „цијелу“ већ само „званичну преписку“ у смислу предлога г. Гојнића.

Извјестилац чита чл. 11. и 12., по којему узимају учешћа у објашњењу г. г. Јововић, Ђетковић и Гојнић, после чега је овај члан примљен по пројекту.

Извјестилац чита чл. 13., 14., 15., 16., и 17., у претресу којег узимају учешћа г. г. Јововић, Тошковић, Вулетић, Гојнић, Н. Јовановић, министар Ивановић и извјестилац Бошковић, после чега је редакција одборова по члану 17. отпала, а члан остао по пројекту.

Извјестилац чита чл. 18. 19. и 20., у претресу којег узимају, учешћа г. г. Јовановић и Јововић, после чега је овај члан примљен по извјештају одборова.

Извјестилац чита чл. 21. и 22., у претресу којег узимају учешћа г. г. Вулетић, Јововић, Бошковић, Ђетковић, Гојнић, Дожић, Тошковић, министар Ивановић, Раичевић, Јовановић и Др. Радуловић, по којему члану Скупштина није донијела одлуку, већ ће се дебата продужити на идућој сједници.

Сједница закључена у 7¹/₄ сати у вече, а LXXXIX заказана за 15. о. м. у 3 сата после подне.

Предсједник Народне Скупштине,
В. Шако Петровић

Секретари:
Љуб. Бакић,
Милија Павићевић.

Трећа руска Дума

Избори посланика за трећу руску Думу у главном већ су нам познати и резултат истих предсказује нам сасвијем друкчији правац у политичком развоју словенске царевине од оног, којим су је тежиле повести њене прве двије Думе. Пошљедни избори у Русији свршили су се у корист монархиста и октобриста, а на штету кадета и свих осталих екстрмних елемената, који су скупа многобројно били заступљени у првој и другој Думи и тако данас ће Русија душом данути бар што се тиче рада њене Думе, јер рад оних првијех као да јој није мање пријетио но све скупа остале недаће, које је она задњих година имала преко главе претурити. Ко је имало пратио рад првих двију Дума, па се још сјећа ма и малог дијела свега оног, што је бивало у дому, који је имао да поправља ствари у Русији, а рад је не само руском но уопште словенском напретку, он ће се обрадовати, кад чује, е ће у трећој Думи бити у незнатној мањини елементи, који су хтјели само да руше, који су самим својим радом негирали сваку наду на еволуцију државе и народа, који их

бјеше одабрао те упутио у Думу, да се о његовом напретку старају. Удобу парламентаризма народи мало по мало постају с погледом на њихове заједнице — државе толико подложни својим изабраницима да мјесто по једног апсолутисту добијају над главом много њих; а како је у великом броју људи тешко наћи не само све савршено на добро упућене, но и већину таких, то један народ изабирајући своје посланике меће на коцку често пута и своју егзистенцију. Тако је и руски народ, у оном добу највећег врења, у добу оправдане жучности последице пораза у борби с Јапанцима, с изборима својих посланика одговарао потпуно оној нашој народној: „што горе то боље“ и треба благодарити једној срећној околности, што Русију, а преко ње и цијело Словенство та несматреност није много стала, а та је околност поглавито у прибраности и одлучности цара Никола II, чиме се нијесу могли похвалити многи владари, којима је било суђено да своје државе проведу кроз фазе које Русија данас преживљује, мијењајући систем владавине под тако тежаким околностима. Но и та прибраност и одлучност царева могла је бити од дјинства једино под другим неким околностима. На првом мјесту у души монархистична маса руског народа, која у свом цару гледа полубожанство, била је битни ослонац владару, да може онако реагирати на рад, за који су показивале вољу већине двију прошлих Дума, које су хтјеле сасвијем отићи у беспуће.

Уз ову згодну околност цар је имао и једну другу, а то је што је имао даровитих државника и свјесних синова руског народа, који су помажући цара, помажући своју отаџбину у одсудним тренуцима једино имали у виду њен не само напредак но и опстанак те су, не марећи ни мало за чаршиско популаризирање, радили онако, како су мислили да је добро. Држање Столипиново у другој Думи интонира, и за оне који схваћају тежину тог држања представља дјело од врло великог значаја у политичкој историји. Док смо гдје друго могли видјети да се владе повијају по вјетру, који чине политичке струје у скупштинама и министри се јављају као лутке и креатуре Бог зна како напабирченијех и Бог зна како састављенијех „већина“ у парламента ми чујемо значајне ријечи Столипинове, којима без увијања опозицији говори, да је он повјереник царев и да има чувати Русију, која му је царем повјерена, а не управљати се по ђефу опозиције. Послије онаквог Столипиновог држања распуштање друге Думе било је тако природно, за сваког ко је тијем држањем био познат, па и ако није назирао у какве перипетије хоће Русију да уведе гомила бучача са разним побудама, од којих кад би неке биле јавне њихови носиоци не само да се не би могли представљати народним борцима, но би отишли под гомилу као издајници и туђи плаћеници.

Избором посланика за трећу Думу Русија је — у Бога се надати — сасвијем изишла из једне тешке политичке ситуације, која јој је пријетила, јер ће у Думи бити претежнији елементи реда, који тежемирном развиту новог државног живота, па ће и наступити консолидовање унутра у земљи — еволуција без револуције и моћи ће се обратити пажња и на одржање престижа у спољној политици, који је Русија имала, а пориче јој се од назад коју годину. Безразложно је добацавање са извјеснијех страна, да ће тобоже монархисте, којих је највећи број избрат за Думу тежили, да се прекине рад на промјени система владавине тј. да Русија и даље остане

апсолутна држава. О томе не треба ни мислити, јер ако неко неће да сијече, роби и пали, да би маси угоднио, не значи да не тежи правом напретку, а који Рус жели напретка својој земљи, неће свакако пожељети да и даље у њој остане апсолутизам. У осталом реакцију те врсте на првом мјесту би осудио и сам цар Никола. Без сумње посланици, који су обиљежени са општим именом *Десница*, сви или са неким изузетком, образоваће једну компактну и солидну већину у Думи, на коју ће се ослањати данашња влада — можда у неколико и реконструисана — те да се одлучно пође напријед у великој словенској царевини на срећу не само Руса но и свих Словена а на *страх врага*!...

КЊИЖЕВНОСТ, УМЈЕТНОСТ, ПРОСВЈЕТА

Пренос костију Ђуре Јакшића. У недељу 21. овог мјесеца свечано су пренесене кости генијалног српског pjesника Ђуре Јакшића са старог биоградског гробља, које је код тамошње цркве св. Марка, на Ново Гробље. Заслуга за овакву пажњу нашем неумрлом pjesнику јесте типографског певачког друштва, које носи име pjesниково — „Јакшић“.

† Ђорђе Крстић, академски сликар. Српство је изгубило једног од својих врхних умјетника, у Биограду је 18. о. мј. преминуо *Ђорђе Крстић*, академски сликар! Кад се само то име помене, доста је речено колики је губитак у његовој смрти. — Покојни Крстић је рођен у Старој Кањижи у Бачкој априла 1851. год. и мален је напустио своје родно мјесто, те се преселио у Чуруг у Шајкашкој, гдје је свршио основну школу, а потом је отишао у Биоград, гдје је учио гимназију и богословију, те као богослов показао вољу и дар за сликарство, с чега је био послат као питомац пок. краља Милана Обреновића у Минхен на тамошњу сликарску академију, коју је Крстић са успјехом свршио и повратио се у Србију већ као добар сликар.

Рад Крстићев, као сликара, био је у главном двојак: остваривао је кичицом своје умјетничке замисли и као црквени сликар радио је иконе. За репрезентацију оног првог му рада може се на првом мјесту узети тако популарна слика „Св. Сава благосиља српску дјецу“, а иконостас нове цркве у Нишу представља нам га, не само као вјешта иконописца, но и као човјека, који је у том послу створио неки нови жанр. Умио је и туђе идеје оваплотити кичицом што нам показује слика „Дед и унук“, која илуструје истоимену pjesму Змајеву. У свима овим правцима Крстић је био врло плодан сликар.

Наша још свјежа жалост за приповједачима Јанком, Сремцем и Адамовим и pjesником Митровићем веома је појачана смрћу сликара Крстића и са тугом морамо констатовати горку истину да је губитак ових великана судбоносан за нашу умјетност!

Бог да прости и помилује нашег врлог умјетника Ђорђа Крстића!

Седамдесетпето годишњица Ђ. Поповића — Даничара. 20. овог мјесеца навршио је 75 година живота плодни српски књижевник и публициста Ђ. Поповић — Даничар, бивши уредник многих српских листова, а међу њима и чувене „Данице“, откуда му је и надимак *Даничар*. Око Поповића и његове „Данице“ бјеше се некад окупио цвијет Срба од пера, који тад створише од Новог Сада српску Атину.

О Ђорђу Поповићу — Даничару и као о ватреном Србину политичару и као о публицисти безетристичару и историчару имало би се много и много говорити, за шта немамо сад прилике, ма биће и зато времена. — Бог нек поживи врлог Србина, патриоту и књижевника Ђ. Поповића — Даничара!

† Пера Тодоровић. Жица нам је прошле сријеле 24. о. мјесеца увече донијела вијест из Биограда, да је тог дана онамо преминуо *Пера Тодоровић*, познати публициста и књижевник. — Тодоровић је био даровит журналиста, а да га није апсорбовала политика свакако шћаше Српство у њему имати добра романсијера, што се види по неким његовим радовима те врсте.

„Брђанке“. Миђун М. Павићевић са Цетиња извјештава, да ће збирка његових pjesама под натписом „Брђанке“ мјесто 7—8 штампаних табак, како је то било раније објављено, изнијети табак 10, а цијена јој остаје иста — 1 круна.

„Двадесет-пета годишњица Београдске Задруге.“ Изишла је онамад у Биограду у дивном издању фолио-формата

књига под горњим натписом, написана поводом прославе двадесетпето годишњице егзистирања врло напредног новчаног завода „Београдска Задруга“ (1882.—1907.)

Ко прочита ову књигу, видеће што се може добром вољом људи од рада и повјерења достићи и у најтежим околностима. Из књиге види се да је идеја о оснивању „Београдске Задруге“ (испрва се звала „Београдска Задруга за међусобно помагање и штедњу“), којој је био циљ помоћи занатлијама и малим трговцима у Србији, поникла онда баш, када су Биограђани били још под свјетлим утисцима слома: „Прве Српске Банке“, „Београдске заједнице“ и „Београдске Потрошачке Задруге“, те је у толико теже било доћи до остварања те идеје, јер су покретачи испрва самим стицајем околности морали бити предусретнути с неповјерењем. Па ипак тај је успјех постигнут, а како и којим путевима то се све чита у поменутој књизи, која је украшена врло лијепојем сликама људи, који су основали „Београдску Задругу“ и руководили њеним радом од постанка јој до данас.

Књижевни оглас. Дао сам у штампу прву књигу своје „Библиотеке за чување народног здравља“, под натписом „Нервоза и њени најглавнији узроци“. Књига је написана популарно и намијењена је ширем кругу читалаца. Изнијеће 3 1/2—4 штампана табак обичне осмине, а цијена ће јој бити 60 пара.

Могу слободно рећи, да ће читаоци у овој књизи наћи доста поуке, те ће за то она и бити од користи свакоме, ко ју прочита. Главна ми је намјера, да дам нашем читаоцу у руке књигу, која ће га, што је могуће више, научити како ће очувати своје здравље. Особито ову књигу препоручујем средњошколској младежи, јер ће баш она у њој наћи поуке, која ће јој ваљати док се буде школова, пошто многи ученик због незнања у току свог образовања изгуби драгоцијено здравље.

Да би књига имала што више читалаца, молим сваког да ме помогне скупљањем претплате. Скупљачима дајем 20% од скупљеног новца. Новац и потраживања нека се шаљу мени у *Бар (Antivari)* — Нарочито молим сву г. г. управитеље гимназија, реалка и других средњих завода, да ову моју књижицу препоруче својим ученицима, јер они бар добро знаду, да је *mens sana in corpore sano*.

Још молим редакције свих српских и хрватских листова, да овај оглас прештапају и својим мишљењем пропрате.

Др. Ј. Кујачић.

Ко треба нота. Лазар Ђорђевић, хоровођа и учитељ пјевања у Гор. Карловцу, у Хрватској, издао је нов попис партитура своје архиве, у којој има преко 500 српских и словенских pjesама за разне зборове. Попис је веома прегледан и уз сваку pjesму означена је цијена дотичне партитуре. Зато, ко треба нота, а тај попис није добио, нека се обрати на њега, па ће га одмах добити.

ДОМАЋЕ ВИЈЕСТИ

Избор на Његушима. Пишу нам с Његуша, да је избор тамошњег народног посланика представљао праву народну свечаност. Његуши, будући сви без разлике задовољни својим ранијим послаником г. Лабудом Петровићем, трговцем, нијесу никако истинили другог кандидата, већ је г. Петровић једногласно и кандидиран и изабран и овог пута. Пошто је избор извршен по свим законским формалностима, онда је председник бирачког одбора г. *Стеван Ђ. Ошашевић*, саопштавајући присутнима резултат избора, држао у име бирачког одбора пригодан говор, у којем је истакао важност земаљског Устава, који је Господар Црној Гори и згоду, што народ може послати своје представнике у Скупштину, да воде народну бригу. Похвалио је затијем јединодушност Његуша при кандидирању и избору њиховог посланика, чиме су се и сад као свакад показали да могу бити достојан примјер другим племенима. — Истакао је послјије у име племеника присутном посланику потребе племенске, препоручујући му, да их у Скупштини заступа, а завршио је да сви желе, да њихов посланик буде међу онима, који ће штитити и Устав и народне традиције, те бити прави Црногорци, достојни постојци оних наших вјековних мученика за част и понос Црне Горе и цијелог Српства, задовољавајући највећег поборника тих идеја нашег узвишеног Господара.

Послије овог настало је право народно весеље, које је више сати трајало.

Бал у Војном Стану. Господа официри цетињског гарнизона приредили су били 21. ов. мјес. у Војном Стану сјајан бал у част Његовог Височанства Књаза Петра. На балу су били присутни Њихова Височанства Књаз Мирко, Кња-

гиња Наталија, Књаз Петар и Књагинице Ксенија и Вјера. Присутствовали су такође и господа дипломати са својим госпођама, наши великодостојници и отмијени грађани са породицама. Просторије, одређене за бал и госте, биле су ванредно укусно декорисане зеленилом, заставама и грбовима. У најљепшем расположењу бал је трајао до 3 часа у зору. Својом услужношћу, пажњом и деликатним понашањем господа официри као домаћини задовољили су све присутне госте, који су са тога бала понијели најпријатније успомене.

ПОЛИТИЧКЕ ВИЈЕСТИ

Неистине о изборима код нас. Пресбиро из Биограда један дан пред наше изборе замолио је телеграфски наше уредништво, да га извијести о току и резултату избора, што је уредништво и учинило, чим је дознало да су избори у миру и реду извршени. У прешлу суботу доцкан, увече, исти Пресбиро депешом извјештава нас, да су „Штампа“ и „Политика“, биоградски листови, публиковале вијест добијену са Цетиња, да избори нијесу извршени, стога што је тобоже настала на дан избора буна у Црној Гори, а то је да су се тобоже побунила племена: Васојевићи, Кучи, Граховљани, Дробњаци и Пипери. Наравно наше је уредништво одмах телеграфски побилло ове измишљотине, које или су у Биограду упутили из Боке изроди, који су се тамо били концентрисали због посла, о којем говоримо на уводном мјесту нашег данашњег броја, или су их тамо у Биограду фабрицирали они, који су око речених и других тамошњих листова, а по свећени су у цио овај посао противу Црне Горе.

Карактеристично. Неки биоградски листови од 22. овог мјесеца, које данас добисмо, доносе да је по Биограду дан прије њихова излажења (21. овог) кружио глас, да је Књаз Никола погинуо! Ово је веома карактеристично кад се доведе у везу са најновијим открићима о намјераваном преврату код нас о чему се говори на уводном мјесту нашег данашњег броја. Нарочито је симптоматично што ова вијест по Биограду кружи 21. а овдје се реченим стварима ушло у траг 23. овог мјесеца.

ТЕЛЕГРАМИ

Атина, 22. октобра. Влада је у свом одговору на ноту Русије и Аустро-Угарске односно Маџедоније изјавила, да су Грци тамо образовали чете једино у циљу самоодбране, како би се одупрли насиљу Бугара, тврдећи још и то да су се Грци једном били повукли и напустили четовање у Маџедонији, па да су се Бугари тад још жешћи показивали у истребљењу тамошњих Грка и да они такву своју пропаганду употребљавају и сад послјије ноте реформних сила. — За разграничење терена у Маџедонији према народностима, које ју посједују, грчка влада препоручује као основицу *status quo* прије по су се појавиле бугарске чете. У одговору се истиче потреба, да се то разграничење према националним елементима учини у цијелој Маџедонији што прије, а за то да послуже подаци историски, географски и етнографски.

Грчка влада обећаје са своје стране, да ће све могуће чинити како би се у Маџедонији страсти стишале и стање се промијенило на боље, али да треба обезбиједити тамошњи грчки живаљ и улили му наду на бољу будућност. —

Цариград, 23. октобра. Односи између народности у Маџедонији поопштравају се. 21. октобра једна српска чета у скопљанском санџаку убила је девет Бугара.

Софија, 23. октобра. Универзитет је отворен.

Беч, 24. октобра. У парламенту је министар финансија поднио на претрес пројект буџета за 1908. годину. Приход 2133823000, а расход 2135775000. Министров експозе јако осплаудирани. Он је представио да стање финансиско потпуно задовољава и да је год. 1906. било претијека 146000000 круна.

Берлин, 24. октобра Принцеза Викторија, вјереница Књаза Августа Вилхелла опасно обољела те је с

тога царица одустала од пута у Лондон, куда ће сам цар отићи, а послје ће инкогнито провести неколико седмица на острву Ваит, рада лијечења катара, који сад још траје.

Берлин, 24. октобра. Данас је пред Високим Судом расправа афере Нази. Послије прочитане оптужбе Нази је изјавио да у његовој афери нема злочина нити га је икад било.

Самарканд, 26. октобра. Град Каратаг потпуно уништен, 3004 особе погинуле — само се 70 спасло.

Цариград, 26. октобра. 12 убиства извршена су у округу Скопљанском. Чете бугарске убиле су три Турчина, раниле једнога. Порта је енергично протестовала у Атину, Биоград и Софију против потоњих нереда у Македонију.

Софија, 26. октобра. У адреси собрание је изјавило, да потоне реформе нијесу успјешно у пливисале на успостављање мира и реда у Македонији, нити пак обезбиједила онамошњи бугарски елемент те се позива влада да примјени све нужно да се обезбиједи онамошњи бугарски народ, а Собрание обећаје да ће владу у овоме послу потпуно помагати.

Берлин, 27. октобра. Царски је пар отпутовао за Инглеску.

Званични огласи

ОГЛАС

Поштанско-Телеграфско Одјељење издаје под закуп пренос поште и путника посредством аутомобила на путовима између: Цетиња—Котора, Цетиња—Подгорице—Никшића, Подгорице—Плавнице, Цетиња—Ријеке—Вира—Бара—Пристана и Бара—Улциња.

Ко жели конкурисати нека се пријави са својим понудама најдаље до 15 новембра тек. год., по стар. кал.

За подробније услове може се свако обратити канцеларији Одјељења.

Страним капиталистима дозвољено је такође конкурисати.

AVIS.

L'Administration des Postes et des Télégraphes du Monténégro met en adjudication publique au moyen de voitures automobiles le transport de la poste et des voyageurs sur les lignes suivantes:

Cettigné—Cattaro, Cettigné—Podgoritz—Nikchitch, Podgoritz—Plavnitza, Cettigné—Rieka—Vir—Antivari—Pristane et Antivari—Dulcigno.

Les offres doivent être faites au plus tard jusqu'au 15. novembre v.s.a.c

Les capitalistes étrangers peuvent aussi concourir.

Pour des renseignements plus détaillés s'adresser à la Direction Générale des Postes à Cettigné.

Број 5198. Из канцеларије Поштанско-Телеграфског Одјељења Министарства Унутрашњих Дјела. 23. августа 1907. год., Цетиње. 5,5

ОБЈАВА

На знање свима Књ. поданицима, који се у Домовину враћају из иностранства, да им није слободно носити кроз Аустро-Угарску оружје, које купују било изван, било у Аустро-Угарској, ако се према постојећим прописима у истим државама не снабдију са дозволом полицијске власти, оне вароши у којој то оружје купе. Они, који пропусте да ту дозволу прибаве, у Аустро-Угарској се глобљавају, а оружје се одузима од њих.

Број 7916. Из канцеларије Мин. Ин. Дјела. 28. септембра 1907. год. Цетиње. 3,3

ПОЗИВ

На основу *Правила о штампању уџбеника за народне и средње школе*, члан 29. и 30., — овим се позивају сви писци уџбеника државног издања, народних и средњих школа, — да у најкраћем року спроведу потписатој Управи своју писмену понуду откупне цијене уџбеника, по којој би дјело постало државна својина за свагда.

Број 353. Из Канцеларије Министарства Финансија и Грађевина, Одјељење Управа Држ. Штампарије, 28. септ. 1907. Цетиње. 2,2

Службени огласи.

СТЈЕЧАЈ. — Ријешењем Књ. Обласног Суда на Цетињу, од 29. септем. 1907. г. број 2526. — IV. — 1907. — 543., — отворен је стјечај над имовином Ђорђије Маље, обућара из Цетиња, ушљед чега се позивају сви његови дужитељи, да до 15. новембра ове године поднесу општинском суду на Цетињу чиста своја дужења, поткријељена доказима.

Послије реченог дана ничије се потраживање неће усвојити.

На Цетињу, 1. октобра 1907. год.
Књ. Обласни Суд,
за вршиоца дуж. председника
р. 74. бр. 433. 3,3. судија М. Вукчевић

ОБЈАВА. — Црногорски поданик Вуко Савов Батричевић родом с Очинића, отишао је још назад 12 година у иностранство и последњи пут јавио се својој фамилији назад 9 година, из Трнова у Бугарској, од којег се доба већ за њега ништа не зна.

На молбу његове жене, Христиње, умољаје се сваки онај, који би ишта знавао за Сава или био чујао што о њему у току 9. прошлих година, да би обавијестио по истоме ово Књ. Министарство.

Број 7438. Књ. Министарство Иностранних Дјела, 13. септембра 1907. год., Цетиње. Р. 80. Бр. 412. 2,2.

ПОЗИВ — У смислу рјешења Књ. Обласног Суда у Бару, од данас број доњи, позива се одбјеги Ђерђ Лоја, Црногорски поданик из Улциња, оптужен за злочин убиства извршеног ноћу 21. и 22. јула ов. год. над Алфредом Триетом, капетаном луке „Св. Никола“, да на дан 3. децембра ове год. у 9. часова прије подне предстане подписаном суду, ради преслушања и јавне расправе по наведеном злочину; у противном суд ће и у његовом одсуству донијети пресуду, ма и на штету оптуженог.

Бр. 365. — V. — 1907. — 29.

У Бару, 3. октобра 1907. год.

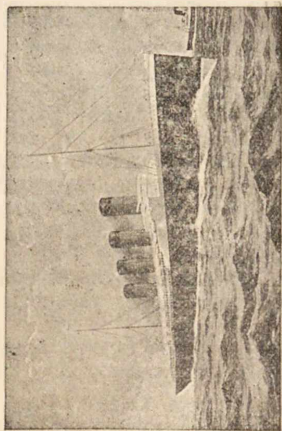
Књ. Обл. Суд
Вр. дужн. председника,
М. В. Раичевић

Приватни огласи

посједује највеће, најбоље и најпростије пароброде за превоз путника за Америку.

„ЛУЗИТАНИА“

пароброд, при свом задњем поласку за Нев-Јорк стигао је преко Океана за само 4 дана, 19 ура и 52 минута као што су све новине са највећом похвалом донијеле ту вијест. Дакле с тим је установљено да једини пароброди овог друштва могу да превале пут преко Океана за мање од *дванаест дана*.
За путне карте и даље информације треба обратити се: **Трипу Ивановићу** агенту Аустријског Лорда у Котору.

п. п. Број 447 2,10.

100.000 КОМАДА

ЗА БАЛКАНСКУ ИЗЛОЖБУ У ЛОНДОНУ

НАЈНОВИЈЕ И НАЈЛЕПШЕ
ДОПИСНЕ КАРТЕ СА СЛИКАМА
КОЈИХ ИМА У ВЕЛИКОМ ИЗБОРУ
МОГУ СЕ ДОБИТИ САМО У
КЊИЖАРА П. М. КАЛУЂЕРОВИЋА
НА ЦЕТИЊУ

Препродаваца у унутрашњости дајемо највећи попуст р. 38 бр. 420. 4,10.

О Т В О Р Њ

ГОСТИОНИЦА И КАФАНА

„КОСОВО“

потпуно реновирана, отпочела је свој рад 16. о. м.

Поред добре кујне, снабђевена је чистим и добрим пићем, те се најтоплије препоручује и моли за што већу посјету. Цијене умјерене, услуга тачна и брза. Цетиње, 16. септембра 1907. г.

С поштовањем
Никола Кнежевић
гостионичар.

КУПУЈЕМ сваковрсне добро сачуване црногорске поштанске биљеге уз најповољније цијене.

Питање писмено,
Zlatko Sertić
р. 17. бр. 427. 3,6 Villa Sertić Sarajevo.

КУПУЈЕМ сваковрсне поштанске марке; цијене повољне.

J. Neupauer
Р. 11, бр. 346, 10,20 B. Šikloš—(Hongrie).

ОГЛАС — По плану ново-ограђену гостионицу Спасоја Вујовића овдје давам под кирију. Гостионица садржи 12 соба, трпезарију, кухину, магацин, одјељење за играње биљара и карата, тезу и шталу. Гостионица је потпуно мобилана.

За даља условија нек се муштерија, дољепотписатом обрати.

Шћено Кустудић
у Никшићу.

АНИНГЕР & Н°
ТРСТ
(Anninger & Co Trieste)
Via S. Nikolo 10

Велико складиште ловачких и ратних пушака.

Оригиналних Gasser-ових револвера израђених код фабрике Leopold Gasser у Бечу, најновијих американских револвера и аутоматичних пиштоља, сваке врсти. Нови илустровани цијеновник, шаљемо на захтјев и бадава ифранко.

п. п. Бр. 395. 2—20.

Храмце **ли** **песка?**

Шљунка, разбијеног камена, шљакке? Хоћете ли да те готово безвредне продукте претворите у злато? Онда фабрикујте, по моме методу и патенту, од цемента и песка:

КАМЕЊЕ ЗА ЗИДАЊЕ
ЦРЕП ЗА КРОВ
ПЛОЧЕ

Потребне комплетне справе продајем врло јефтино. Само ручни рад. Нису потребне никакве машине. Сви обавештаји и проспекти.

БОТНАРО ВЕРНИ, фабрика специјалних машина, Halle a. S. Kirchensgr. 19.

Заступник за Србију и Бугарску је г. Паја Николић, у Земуну. (15—26)

Број 168.

П. п.

Тражи се генерални заступник

за најмодернију американску писаћу машину са јасним рукописом. Само се фирма првог реда у обзир узимље, који мора потпуно са свима властима у опште у саобраћај ступити и искључиво заступање на чврсто обрачунатом темељу узети.

Понуде се шаљу под знаком
W. I. 2677 befördert Rudolf Mosse
Wien I. Seilersträtte 2.

П. п. бр. 461. 2,3.

ОГЛАС. Потписати као преставник највећег енглеског поморског паробродског друштва „Cunard Linie“, јављам заинтересованом путничком свијету, да сам ступио у везу са реченим друштвом, и да вршић експедицију путника за Сјеверну Америку.

Параброди овога друштва, снабђивени су: безжичном телеграфијом, штампаријама, апотекама, лекарима, електричним осветљењем и свим осталим удобностима. Путовање са овим друштвом траје само *једанајест дана*, пет дана железницом и шест дана морем, до Нју-Јорка. Осим овога друштвени параброди полазе из Трста за Нју-Јорк, сваких 15 дана. — Ова је линија много јефтинија, а путовање траје само *дванајест дана*.

Сваки путник по жељи, може засебно себи живот и уложени новац осигурати. Реченом друштву усљед живог саобраћаја и свих удобности, којих путник на парабродима ужива, неможе ниједно паробродско друштво конкурисати.

За путне карте, обратите се **Трипу Ивановићу**, агенту лоидовог поморског паробродског друштва у Котору.
Р. 134, Бр. 381, 5,8

НАЈНОВИЈА ЛИНИЈА

„ТРСТ—НЕВ-ОРЛЕАНС“

Аустријско поморско паробродско друштво, ставља на знање заинтересованом путничком свијету, да је 15. августа тек. године, поред линија: „Трст—Нју-Јорк“, „Трст—Буенос-Аирес“, отворило и трећу најновију линију „Трст—Нев-Орлеанс“...

Линија „Трст—Нев-Орлеанс“, није скупља од линије Трст—Нју-Јорк, дочим путници који полазе за Калифорнију, Аризону, Неваду, Вашингтон, Мексико и остале сјеверније предјеле уштеде велике суме новца преко „Нев-Орлеанса“, и не излажу се излишном путовању преко „Нју-Јорка“.

Експедицију путника на свим именованим линијама, друштво врши сваких осам дана са парабродима најмодерније конструкције саграђеним и ове године пуштеним у саобраћају.

Сваки путник може себи живот и уложени новац осигурати.

За путне карте, обратите се генералној агенцији Аустријског поморског друштва (Austro-Americana) у Котору.
р. 123, бр. 411, 3,8

ЗАХВАЛНОСТ

Господин Нико Јоков Томовић, приликом смрти свога сина Алексе, даровао је ђацима наше школе 20 круна, на чему ова управа од стране ученика изјављује своју благодарност.

Подгор, 20. октобра 1907. год
Поп **Петар Хајдуковић**,
р. 37. бр. 471. 1,1. заст. учитељ.

† БУРУ С. МАТАНОВИЋУ

даваћемо годишњи помен у суботу 3. новембра ов. год. — у саборној цркви Св. Илије — Ђеклићи. Са овим стављамо до знања покојниковијем друговима, пријатељима и сродницима.

Ђеклићи, 27. октобра 1907.

Ожалошћене:
мајка **Ћаке**, баба **Анђе**,
сестре: **Маре** и **Станица**.
р. 42. бр. 469. 1,1.

ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ.

Под притиском преголемих жалости, која ме снађе смрћу моје незаборављене мајке

† ВЕЛИКЕ Ј. МАТАНОВИЋА,

која се пресели у вјечност 17. октобра ов. год. у 66. години свог мученог живота, сматрам за дужност изјавити вјечиту благодарност племеницима Ђеклићским, као и пријатељима са стране, који похиташе да ме неутјешну тјеше, и покојницу до вјечне куће испратише.

Ђеклићи, 20. октобра 1907.

За увијек ожалошћена шћер:
Стане уд. **Даковић** — рођ. **Матановић**.
р. 70. бр. 474 1,1.